

VOORTOETS NATURA 2000

DUINENWEG 4

TE OISTERWIJK

Ecologie

Rapportage voortoets Natura 2000

Duinenweg 4 te Oisterwijk

Opdrachtgever	Reebok Vastgoed BV Almystraat 14 5061 PA Oisterwijk
Rapportnummer	14616.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	9 november 2021
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	De heer ing. R.M. Sanders
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer L.R. Pastoors, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
2.3	Ligging ten opzichte van de Natura 2000	6
3	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
4	TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING	8
5	UITWERKING GEBIEDSBESCHERMING	9
5.1	Oriënterende fase Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen	9
5.2	Doelstelling Natura 2000	10
5.3	Gevoeligheid	11
5.4	Inventarisatie mogelijke effecten Natura 2000	13
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	17

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Reebok Vastgoed BV opdracht gekregen voor het uitvoeren van een voortoets Natura 2000 aan de Duinenweg 4 te Oisterwijk.

De voortoets Natura 2000 is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel vast te stellen of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen', gelegen binnen en direct rondom de onderzoekslocatie. Hierbij zal getoetst worden aan de aanlegfase.

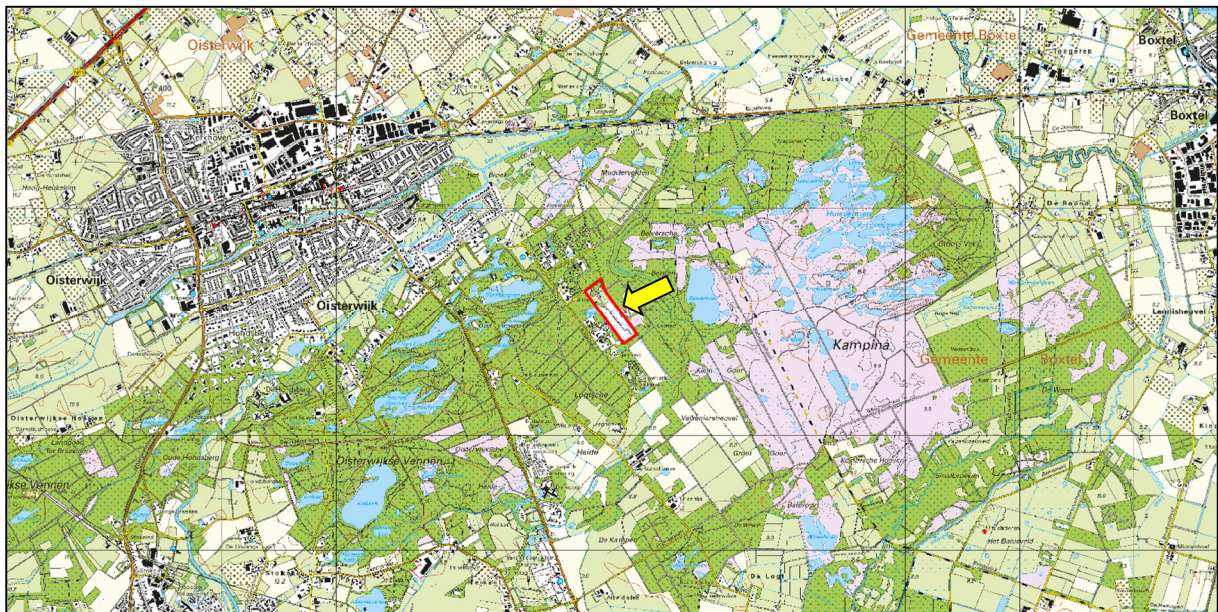
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 8,3$ ha) ligt aan de Duinenweg 4, circa 3 kilometer ten zuidoosten van de kern van Oisterwijk. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 144.403$, $Y = 398.103$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een recreatiepark. Op de onderzoekslocatie bevindt zich een receptiegebouw met diverse voorzieningen, waaronder een restaurant, winkel en cafetaria. Ook bevindt zich hierin een woning. De onderzoekslocatie bestaat uit een kampeergedeelte en een gedeelte met chalets (waarvan een groot deel al verwijderd is). Verder bevindt zich op de onderzoekslocatie een onderhoudsgebouw, een dierenweide, een sportveld met speeltuin en een sanitairgebouw.

De onderzoekslocatie ligt midden in de natuur, voornamelijk bestaande uit bos. In de omgeving zijn diverse andere toeristische trekpleisters zoals hotels, restaurants en vakantieparken.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving met de ligging van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van (het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' binnen) de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek op 12 februari 2021. De figuren 9 t/m 11 geven een impressie van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' rondom de onderzoekslocatie. Deze foto's zijn tevens genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving met de ligging van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (geel = Habitatrichtlijngebied en groen = Habitat- en Vogelrichtlijngebied).

Figuur 3. Receptiegebouw op de onderzoekslocatie gelegen buiten het Natura 2000-gebied.

Figuur 4. Overzicht van de onderzoekslocatie met een aantal blokhutten en rechts het sanitairgebouw.

Figuur 5. Overzicht van het kampeer- gedeelte op de onderzoekslocatie.

Figuur 6. Overzicht van de onderzoekslocatie met een aantal chalets in het voorste gedeelte.

Figuur 7. Overzicht van de onderzoekslocatie met een aantal chalets in het middelste gedeelte.

Figuur 8. Overzicht van de onderzoekslocatie met een aantal chalets in het achterste gedeelte.

Figuur 9. Het Duinven binnen het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'.

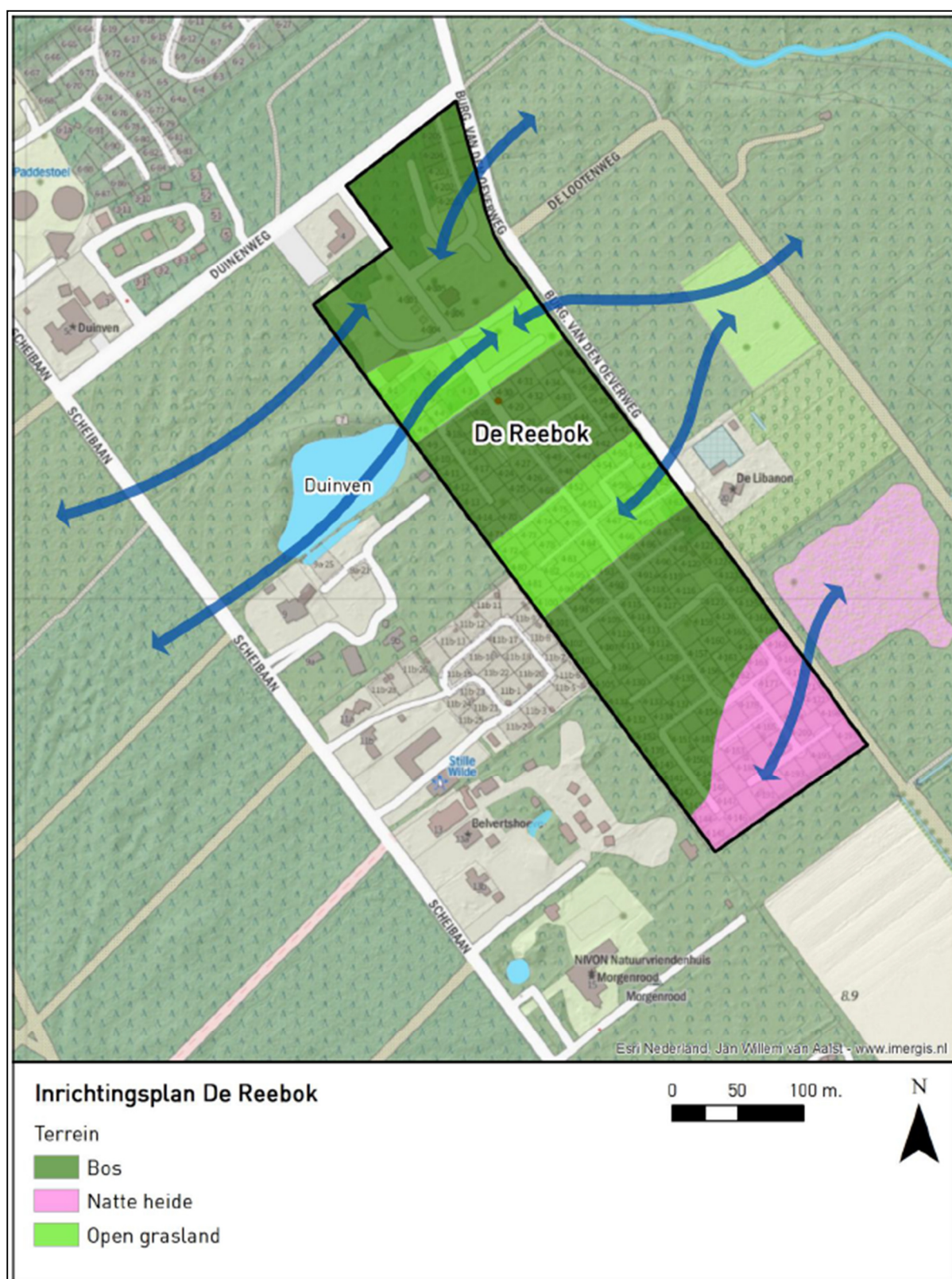
Figuur 10. Wandelpad binnen het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' ter hoogte van de kruising Duinenweg-Burgemeester van den Oeverweg.

Figuur 11. Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' aan de overzijde van de Burgemeester van den Oeverweg.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen tot natuurgebied. Hiertoe worden alle voorzieningen op de onderzoekslocatie (chalets, speeltoestellen, sanitairgebouw e.d.) verwijderd, met uitzondering van het receptiegebouw. Op de onderzoekslocatie zullen geen bomen gekapt worden. In figuur 12 is het inrichtingsplan weergegeven.

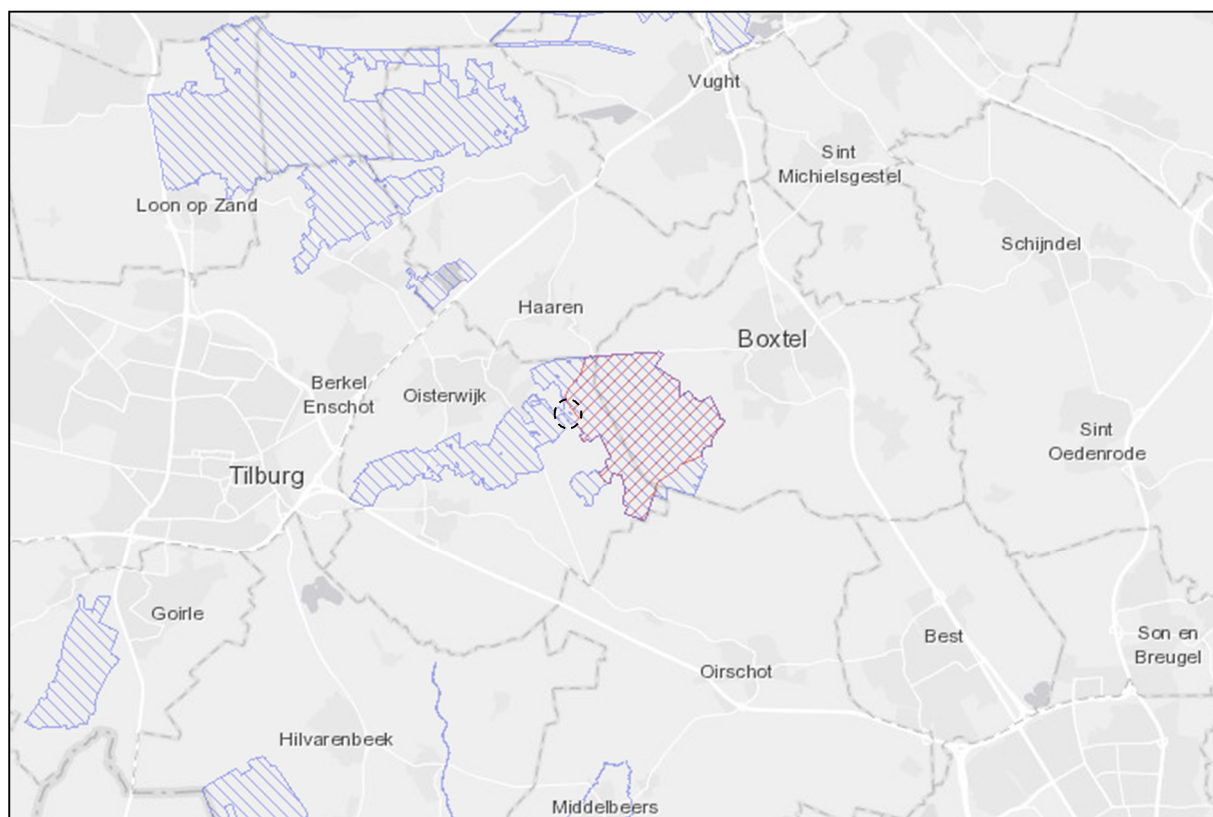

Figuur 12. Inrichtingsplan De Reebok. De blauwe pijlen symboliseren de dieren- en plantensoorten die via de verbingszone tussen beide natuurgebieden kunnen bewegen (bron: Ecologisch adviesbureau Stachys).

2.3 Ligging ten opzichte van de Natura 2000

De onderzoekslocatie is deels gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het Habitatrichtlijngebied en is gelegen op circa 47 meter van het Habitat- en Vogelrichtlijngebied van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (figuur 2).

Verdere Natura 2000-gebieden binnen 15 kilometer van de onderzoekslocatie betreffen 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' (Habitatrichtlijngebied) op circa 5 kilometer, 'Kempenland-West' (Habitatrichtlijngebied) op circa 8 kilometer, 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' (Habitatrichtlijngebied) op circa 11 kilometer en 'Regte Heide & Riels Laag' (Habitatrichtlijngebied) op circa 15 kilometer (figuur 13).

Figuur 13. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000. De blauwe arcering geeft Habitatrichtlijngebied aan en rode arcering geeft Vogelrichtlijngebied aan. De cirkel geeft een indicatie van de onderzoekslocatie (bron: Natura 2000 Network Viewer).

3 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst op het gebied van de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming.

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4 TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING

De onderzoekslocatie ligt binnen de invloedssfeer van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Hierdoor kunnen door de voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan zoals depositie van stikstof, verstoring door geluid en optische verstoring. Vastgesteld zal moeten worden of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de aangewezen gebieden. Significante gevolgen bij Natura 2000-gebieden zijn gevolgen die in strijd zijn met de instandhoudingsdoelen van het gebied. Voor een dergelijk onderzoek kan in eerste instantie worden volstaan met een zogenaamde "oriënterende fase". Uit het onderzoek zal moeten blijken welke van de onderstaande situaties aan de orde is:

- Er is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

Het bovengenoemd onderzoek wordt in hoofdstuk 5 verder uitgewerkt.

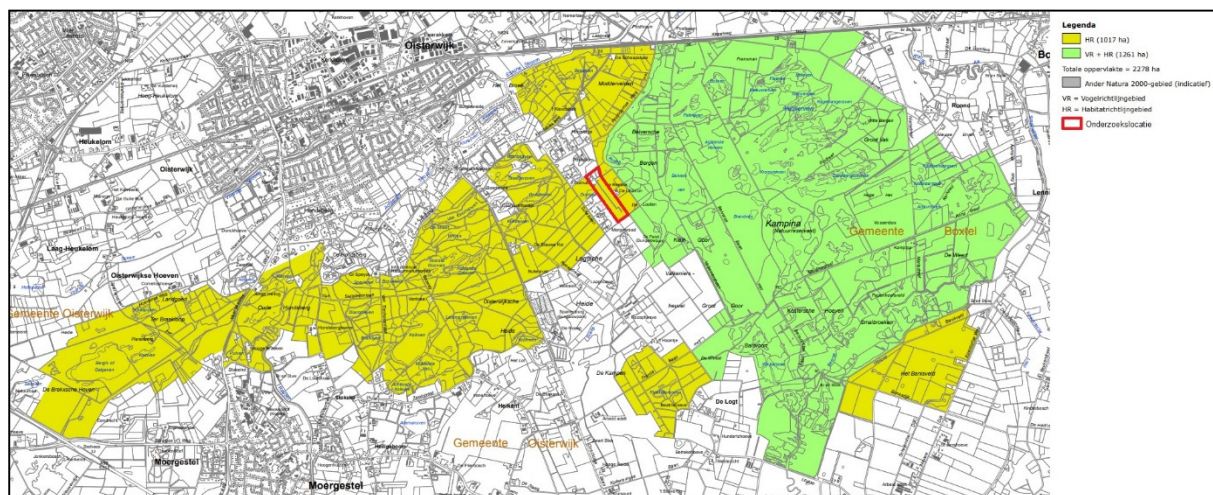
5 UITWERKING GEBIEDSBESCHERMING

In onderstaande paragrafen wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming met betrekking tot de Natura 2000.

5.1 Oriënterende fase Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen'. Binnen het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' liggen gebieden die aangewezen zijn als Habitatrichtlijngebied en als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. In figuur 14 is een overzicht van de aangewezen gebieden weergegeven.

Aangezien het gebied binnen de invloedssfeer van het Habitatrichtlijngebied en het Habitat- en Vogelrichtlijngebied ligt, zullen de voorgenomen plannen ten opzichte van de aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten getoetst moeten worden aan de mogelijke negatieve effecten die de voorgenomen plannen in de aanlegfase met zich mee kunnen brengen.

Figuur 14. Habitatrichtlijngebieden (geel) en Habitat- en Vogelrichtlijngebieden (groen) 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

5.2 Doelstelling Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingsdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.2.1 Aanwezige habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten

In het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' komen de navolgende aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten voor:

Aangewezen habitattypen

- Stuifzandheiden met struikhei (H2310)
- Zandverstuivingen (H2330)
- Zeer zwakgebufferde vennen (H3110)
- Zwakgebufferde vennen (H3130)
- Zure vennen (H3160)
- Vochtige heiden (H4010A)
- Droge heiden (H4030)
- Blauwgraslanden (H6410)
- Actieve hoogvenen (H7110B)
- Pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150)
- Galigaanmoerassen (H7210)
- Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)
- Oude eikenbossen (H9190)
- Hoogveenbossen (H91D0)
- Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Aangewezen habitatrichtlijnsoorten

- Gevlekte witsnuitlibel (H1042)
- Gestreepte waterroofkever (H1082)
- Kleine modderkruiper (H1149)
- Rivierdonderpad (H1163)
- Kamsalamander (H1166)
- Drijvende waterweegbree (H1831)

Aangewezen vogelrichtlijnsoorten (broedvogels)

- Dodaars (A004)
- Roodborsttapuit (A276)

Aangewezen vogelrichtlijnsoorten (niet-broedvogels)

- Taigarietgans (A701)

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen gevlekte witsnuitlibel, kleine modderkruiper, kamsalamander, drijvende waterweegbree, dodaars en roodborsttapuit nabij de onderzoekslocatie voor.

5.3 Gevoeligheid

De toetsing van de mogelijke effecten is uitgevoerd aan de hand van de effectenindicator van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. In de effectenindicator zijn de meest voorkomende storende factoren met betrekking tot het Natura 2000-gebied in het kader van diverse werkzaamheden beschreven. In dit geval sluit echter geen enkele activiteit uit de effectenindicator goed aan bij de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie. Daarom zijn de storende factoren die bij de toetsing worden beoordeeld op basis van 'expert judgement' bepaald. In figuur 15 is de effectenindicator met de storende factoren die bij de toetsing worden beoordeeld weergegeven. Hierbij zijn de aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten en de storende factoren handmatig geselecteerd. Deze storende factoren staan ook vetgedrukt weergegeven in tabel I. De niet vetgedrukte storende factoren in deze tabel kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Storingsfactor	Verzuring door N-depositie uit de lucht						Verontreiniging				Optische verstoring			
	3	4	7	13	14	15	16	Verstoring door trilling	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verstoring door trilling
Dodaars (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■							
Dodaars (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■							
Drijvende waterweegbree	■	■	■	■	■	■	■							
Gestreepte waterroofterver	...	...	...	...	...	...	...							
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	■	■	■							
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■							
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■							
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■							
Roodborsttapuit (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■							
Taigarietgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 2310	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 2330	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 3110	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 3130	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 3160	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 4010	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 4030	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 6410	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 7110	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 7150	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 7210	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 9120	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 9190	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 91D0	■	■	■	■	■	■	■							
Habitattype 91E0	■	■	■	■	■	■	■							

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

Figuur 15. Effectenindicator met de storende factoren die bij de toetsing worden beoordeeld voor het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit)

Tabel I. Samenvatting storende factoren conform expert opinion*.

1. Oppervlakteverlies	11. Verandering overstromingsfrequentie
2. Versnippering	12. Verandering dynamiek substraat
3. Verzuring	13. Verstoring door geluid
4. Vermesting	14. Verstoring door licht
5. Verzoeting	15. Verstoring door trilling
6. Verzilting	16. Optische verstoring
7. Verontreiniging	17. Verstoring door mechanische effecten
8. Verdroging	18. Verandering in populatiedynamiek
9. Vernatting	19. Bewuste verandering soortensamenstelling
10. Verandering stroomsnelheid	

* De vetgedrukte factoren worden bij de toetsing betrokken, de overige factoren zijn op voorhand niet aan de orde.

Per factor is beschreven of deze als gevolg van de voorgenomen ingreep in zijn algemeenheid kan plaatsvinden. Vervolgens wordt beschreven of het optreden van de versturende factor tot negatieve effecten kan leiden. Niet iedere soort of habitat is even gevoelig voor de mogelijk optredende storende factoren. Uiteindelijk blijkt uit een analyse welke van onderstaande situaties aan de orde is:

- Er is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist.

5.4 Inventarisatie mogelijke effecten Natura 2000

5.4.1 Verzuring en vermesting

Kenmerk: Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van stikstof (stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃)). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie. Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden).

Interactie andere factoren: De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Stoffen die leiden tot vermesting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.

Gevolg: Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten, zoals bijvoorbeeld amfibieën en reptielen die voor hun voortplanting afhankelijk zijn van waterlichamen. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden wordt gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van andere plantensoorten. Dit heeft ook effect op de fauna doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreedt, waardoor een gebied ongeschikt wordt als bijvoorbeeld broed- of foerageergebied.

Analyse: Bij het verwijderen van de voorzieningen op de onderzoekslocatie zal stikstof worden uitgestoten door het af- en aanrijdende verkeer en mobiele werktuigen. In een separaat stikstofdepositie-onderzoek zal worden onderzocht of deze uitstoot van stikstof tot significant negatieve effecten kan leiden. Verwacht wordt dat dit niet het geval zal zijn aangezien de stikstofuitstoot waarschijnlijk beperkt zal zijn en gezien de tijdelijke aard ervan. Bovendien is de verwachting dat er minder stikstof uitgestoten zal worden dan in de huidige situatie door het gebruik van het recreatiepark. Verwacht wordt dat er in de huidige situatie onder andere veel meer verkeer per etmaal wordt aangetrokken door het recreatiepark dan dat nodig is voor het verwijderen van de voorzieningen op de onderzoekslocatie. In de toekomstige situatie zal er in zijn geheel geen stikstof meer worden uitgestoten door het gebruik van de onderzoekslocatie, met uitzondering van het receptiegebouw.

5.4.2 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, het grondwater en de lucht.

Interactie andere factoren: Geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

Analyse: Van verontreiniging van habitats of leefgebieden is geen sprake. Er worden door de voorgenomen plannen geen schadelijke stoffen uitgestoten of geloosd. Er bevinden zich gastanks op de onderzoekslocatie. Deze worden in de huidige situatie wekelijks bijgevuld door een tankauto. Voordat deze verwijderd worden, zullen de gastanks eerst geleegd worden op dezelfde manier als dat deze in de huidige situatie wekelijks gevuld worden. Daarbij komt geen gas vrij. Nadat de gastanks geleegd zijn, zullen deze veilig worden afgevoerd. Mocht er een incident plaatsvinden tijdens de werkzaamheden, zoals lekkage van olie, dan is de algemene zorgplicht van toepassing zodat de verontreiniging zo snel mogelijk verwijderd wordt. Materieel wat ingezet wordt bij het verwijderen van de voorzieningen op de onderzoekslocatie zal geen gevaar vormen voor een hoge concentratie van gevaarlijke stoffen in het Natura 2000-gebied.

5.4.3 Verstoring door geluid en trilling

Kenmerk: Verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid van wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie. Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc. Verstoring door trilling kan vooral samen optreden met verstoring door geluid.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor directe effecten van geluid. Geluid is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd. Trilling kan leiden tot verstoring van het na-

tuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

Analyse: Alle te verwijderen voorzieningen op de onderzoekslocatie zijn demontabel. Chalets zullen in hun geheel worden afgevoerd. Het sanitairgebouw en onderhoudsgebouw zullen eerst gedemonteerd worden en vervolgens in delen afgevoerd worden. Bij dergelijke werkzaamheden is geen sprake van harde verstoringen geluiden en/of trillingen. De geluiden en eventuele trillingen die hierbij vrij komen zijn vergelijkbaar met reguliere onderhoudswerkzaamheden die in de huidige situatie ook plaatsvinden. In de huidige situatie is er bovendien jaarrond (met een piek in het hoogseizoen, wat samenvalt met het broedseizoen) sprake van geluiden door motorvoertuigen en recreanten (onder andere spelende kinderen). Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal er dan ook geen sprake zijn van een toename in geluid en/of trillingen. Negatieve effecten als gevolg van verstoring door geluid en/of trillingen kunnen worden uitgesloten. In de toekomstige situatie zal er helemaal geen sprake meer zijn van verstoring door geluid en/of trillingen.

5.4.4 Verstoring door licht

Kenmerk: Verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Interactie andere factoren: Onbekend.

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

Analyse: Alle werkzaamheden worden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd. Bovendien wordt er geen (bouw)verlichting toegepast tijdens de werkzaamheden. Negatieve effecten als gevolg van verstoring door licht kunnen worden uitgesloten. In de toekomstige situatie is er helemaal geen sprake meer van verstoring door licht.

5.4.5 Optische verstoring

Kenmerk: Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: Optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen af van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewinning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

Analyse: Tijdens het verwijderen van de voorzieningen zal sprake zijn van een beperkte mate van optische verstoring door beweging en aanwezigheid van mensen en voertuigen. Echter is in de huidige situatie al jaarrond (met een piek in het hoogseizoen, wat samenvalt met het broedseizoen) sprake van meer optische verstoring door beweging en aanwezigheid van recreanten en voertuigen. Deze optische verstoring zal in de toekomstige situatie verdwijnen. Negatieve effecten als gevolg van optische verstoring kunnen worden uitgesloten.

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Reebok Vastgoed BV een voortoets Natura 2000 uitgevoerd aan de Duinenweg 4 te Oisterwijk.

De voortoets Natura 2000 is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft als doel vast te stellen of er op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen, significante gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen', gelegen binnen en direct rondom de onderzoekslocatie. Hierbij is getoetst aan de aanlegfase.

De initiatiefnemer is voornemens de onderzoekslocatie te herontwikkelen tot natuurgebied. Hiertoe worden alle voorzieningen op de onderzoekslocatie (chalets, speeltoestellen, sanitairgebouw e.d.) verwijderd, met uitzondering van het receptiegebouw. Op de onderzoekslocatie zullen geen bomen gekapt worden.

Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is te concluderen dat de effecten verontreiniging, verstoring door geluid en trilling, verstoring door licht en optische verstoring op voorhand zijn uit te sluiten. Er is geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig voor de hiervoor genoemde factoren. In een separaat stikstofdepositieonderzoek zal worden onderzocht of de uitstoot van stikstof tot significant negatieve effecten kan leiden.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Oisterwijk, periode 2011-2021

Algemene website

www.natura2000.nl (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

